

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора політичних наук, професора кафедри психології,
педагогіки та суспільних дисциплін Державного податкового університету**

ЧУПРІЯ Леоніда Васильовича

на дисертаційну роботу Міненка Єгора Сергійовича на тему:

**«Розвиток інститутів інформаційної безпеки сучасної України як чинник
суспільно-політичної стабільності», представлену на здобуття ступеня доктора
філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
за спеціальністю 052 Політологія**

Актуальність теми дисертаційної роботи Єгора Сергійовича Міненка обумовлена глобальними процесами розвитку інформаційних технологій, що створюють нові виклики для національної безпеки. У своїй роботі автор досліджує роль інститутів інформаційної безпеки у забезпеченні суспільно-політичної стабільності в умовах інформаційних загроз, гібридної війни та інформаційно-психологічного впливу. Актуальність теми підтверджується як теоретичними потребами, так і практичною значущістю в умовах сьогодення.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій.

У вступі дисертації автор підкреслює, що швидкий розвиток інформаційних технологій та глобалізація призводять до значного зростання обсягів, швидкості обігу і доступності інформації. Це відкриває нові можливості для розвитку суспільства, але також створює нові загрози інформаційній безпеці як окремих осіб, так і державних структур.

В умовах збільшення міжнародної напруженості та активізації гібридних воєн, інформаційний простір стає ареною для протистоянь. Інформація використовується як засіб досягнення політичних, економічних та військових цілей. Це вимагає від

держав розробки та впровадження ефективних механізмів забезпечення інформаційної безпеки, адаптованих до сучасних викликів.

Автор наголошує на потребі розробки новітніх підходів до аналізу, оцінки та управління ризиками в інформаційній сфері. Інтеграція інформаційних технологій у всі сфери суспільного життя збільшує вразливість до кіберзагроз, що змушує шукати нові способи захисту інформації.

Соціально-політична динаміка сучасного світу характеризується швидкими змінами, непередбачуваністю подій та їх високим впливом на інформаційну безпеку. Дослідження в цій сфері допоможе краще розуміти механізми впливу соціально-політичних процесів на інформаційне середовище, виявляти нові загрози та розробляти стратегії їх нейтралізації.

У першому розділі дисертації Єгор Сергійович Міненко здійснив визначення сутності інформаційної безпеки, акцентуючи увагу на її міждисциплінарних та політологічних аспектах. Він надає фундаментальне визначення інформаційної безпеки, розглядаючи її як систему заходів, спрямованих на захист інформаційного простору держави.

Автор розглядає інформаційну безпеку як важливий компонент суспільно-політичної стабільності, аналізуючи взаємозв'язок між рівнем інформаційної безпеки та загальною стабільністю держави. Для глибшого розуміння механізмів взаємодії між різними суб'єктами в контексті інформаційного простору використовується неінституційний підхід. Це включає аналіз правових, соціальних та економічних аспектів, які формують умови для забезпечення інформаційної безпеки на національному та міжнародному рівнях.

Важливим етапом є дослідження правових основ, які регулюють інформаційну безпеку, соціальних факторів, що впливають на інформаційне середовище, та економічних умов, що визначають можливості для захисту інформаційного простору. Автор аналізує різні методи дослідження інформаційних загроз та механізмів їх

нейтралізації. Це включає опис методів оцінки ефективності наявних інструментів інформаційної безпеки та визначення напрямків для подальшого розвитку інституційної бази.

У цьому розділі розкривається вплив глобалізаційних процесів та стрімкого розвитку інформаційних технологій на стан інформаційної безпеки. Автор зазначає, що зростання міжнародної напруженості та активізація гібридних воєн вимагають нових підходів до захисту інформаційного простору. Описано методологію дослідження, яка об'єднує аналітичний та порівняльний методи. Це дозволяє здійснити глибокий аналіз діяльності інституцій, залучених до забезпечення інформаційної безпеки, та оцінити їх вплив на суспільно-політичну стабільність.

У другому розділі дисертації Є. С. Міненко зосередив увагу на суспільно-політичній стабільності як основі національної та міжнародної безпеки в умовах інформаційних викликів сучасності.

Автор розглядає чинники та критерії суспільно-політичної стабільності, зокрема роль інформаційного компоненту у їх формуванні. Він аналізує, як інформаційні виклики впливають на здатність держави підтримувати внутрішню та зовнішню стабільність. У цьому контексті детально вивчаються механізми забезпечення політичної стабільності в інформаційному суспільстві та виклики, що стоять перед державами.

Розкривається розвиток суспільно-політичної стабільності в умовах інформаційно-психологічної війни. Автор акцентує на необхідності формування ефективної системи протидії інформаційним загрозам. У цьому розділі обговорюються стратегії захисту інформаційного простору та підвищення інформаційної стійкості суспільства до зовнішнього впливу.

Автор представляє огляд існуючих підходів до вимірювання та оцінки суспільно-політичної стабільності, враховуючи інформаційну безпеку як один з

ключових її компонентів. Він аналізує індикатори стабільності та методи їх застосування в сучасних умовах.

Досліджується вплив міжнародних інформаційних конфліктів на суспільно-політичну стабільність країн, включаючи призму міжнародного права та міждержавних відносин. Автор показує, як глобальні інформаційні потоки та медійні кампанії можуть використовуватись для дестабілізації ситуації в окремих державах.

Оцінюється роль і значення інформаційної культури та медіаграмотності населення у забезпеченні суспільно-політичної стабільності. Автор підкреслює важливість освітніх програм та ініціатив, спрямованих на підвищення критичного сприйняття інформації.

Розробляються рекомендації щодо зміцнення інформаційної безпеки як засобу підтримки суспільно-політичної стабільності, включаючи правові, технічні та соціальні аспекти. Обговорюється потреба в удосконаленні національного законодавства та міжнародної координації у сфері інформаційної безпеки.

Автор наголошує на необхідності комплексного підходу до забезпечення суспільно-політичної стабільності через зміцнення інформаційної безпеки. Висвітлюються стратегії і тактики протидії інформаційним загрозам та підкреслюється важливість постійного моніторингу і адаптації до змінюваних умов інформаційного середовища.

У третьому розділі дисертації Є. С. Міненко здійснив аналіз інституційного розвитку інформаційної стійкості України з акцентом на гібридні загрози та механізми протидії.

Автор досліджує сучасний стан інституційної бази інформаційної безпеки в Україні, визначаючи ключові виклики та загрози, що стоять перед державою в інформаційному просторі. Він аналізує безпековий аспект ключових агентів і каналів пропаганди, які використовувались під час російсько-української війни. Особлива увага приділяється методам інформаційного впливу Російської Федерації на

суспільно-політичну стабільність в Україні, включаючи мережеві операції та маніпуляції громадською думкою.

Автор представляє рекомендації щодо протидії інформаційному впливу Росії, зокрема розробляє стратегії посилення медіаграмотності населення, вдосконалення законодавчої бази та підвищення ефективності державної комунікаційної політики. У цьому контексті важливим є дослідження перспектив розвитку інститутів і механізмів забезпечення суспільно-політичної стабільності в публічному інформаційному просторі України.

Автор оцінює потенціал розвитку кібербезпеки як інструменту захисту національних інтересів у глобальному інформаційному середовищі. Він представляє огляд міжнародного досвіду в сфері інформаційної безпеки, акцентуючи на успішних практиках інших країн, які можуть бути адаптовані та впроваджені в Україні. Аналіз включає вивчення моделей регулювання інформаційного простору, методів боротьби з фейковими новинами та забезпечення кібербезпеки.

У розділі також обговорюється роль громадянського суспільства та медіа у формуванні стійкої інформаційної політики держави. Автор наголошує на необхідності активної участі громадянського суспільства у процесі вироблення та імплементації політик інформаційної безпеки, а також на важливості незалежних медіа як контролюючого фактора влади.

Визначаються пріоритетні напрямки подальших досліджень в галузі інформаційної безпеки та розробляються конкретні пропозиції щодо покращення інформаційного середовища в Україні. Зокрема, автор акцентує на необхідності розробки комплексних програм з підвищення рівня інформаційної безпеки, розвитку цифрової економіки та захисту інформаційного простору від зовнішнього впливу.

Наукова новизна дисертації полягає у формуванні комплексного підходу до аналізу інформаційної безпеки як чинника суспільно-політичної стабільності.

Автором розроблено нові стратегії та програми зміцнення інформаційної стійкості держави перед сучасними загрозами.

Практичне значення одержаних результатів. На основі аналізу інституціональної структури і механізмів функціонування інститутів інформаційної безпеки пропонуються практичні рекомендації для вдосконалення державної політики в цій сфері. Це може сприяти підвищенню ефективності інституційного забезпечення інформаційної безпеки на національному рівні.

Результати дослідження надають нові методологічні інструменти для оцінки стану та ефективності політичних інститутів інформаційної безпеки, що можуть бути використані державними органами, науковцями та експертами у сфері безпеки.

Надаючи оцінку ефективності існуючих підходів та інститутів інформаційної безпеки, дослідження слугує підґрунтям для розробки нових стратегій і програм зміцнення інформаційної стійкості держави перед сучасними загрозами.

Наукові напрацювання дисертації можуть бути використані у навчальному процесі, формуванні освітніх програм, викладанні дисциплін «Основи національної безпеки», «Конфліктологія», опрацюванні окремих лекційних і практичних занять з політології, інших соціогуманітарних дисциплін у закладах вищої освіти України

Наукові праці, які відображають результати дисертації. Результати дисертаційної роботи відображено у 6 наукових працях автора, з яких 3 є одноосібними. Згідно з вимогами в переліку публікацій є достатня кількість одноосібних статей у наукових фахових виданнях України – 3. Також є 1 стаття в співавторстві у виданні, включеному до міжнародної наукометричної бази Web of Science. Матеріали дослідження представлені і в апробаційних публікаціях.

Відсутність порушення академічної доброчесності. За результатами перевірки дисертаційної роботи та публікацій не виявлено ознак академічного плагіату, елементів фабрикації та фальсифікації.

Загальна оцінка дисертації. Дисертаційна робота Міненка Єгора Сергійовича на тему «Розвиток інститутів інформаційної безпеки сучасної України як чинник суспільно-політичної стабільності» характеризується логічною побудовою, обґрунтованістю положень та висновків. Поставлені у ній завдання розв'язані, сформульовані висновки відповідають як завданням, так і представленим у ній матеріалам. Робота має наукову новизну та практичну значущість.

Зауваження та побажання:

1. Аналіз ризиків є важливим елементом будь-якого дослідження, яке стосується національної безпеки, особливо в контексті інформаційної безпеки. Варто було б окремо виділити розділ, що детально аналізує ризики, пов'язані з реалізацією інформаційної безпеки в Україні, адже важливо вивчити не тільки потенційні загрози, але й їх можливі наслідки для суспільно-політичної стабільності, економіки та національної безпеки загалом. Такий аналіз допоможе виявити найбільш вразливі аспекти інформаційної інфраструктури та дозволить розробити стратегії для їх усунення або мінімізації.

2. На 129 ст. автором зазначено, що оцінка ролі інформаційної культури та медіаграмотності населення є ключовим фактором у забезпеченні суспільно-політичної стабільності. Це важливе твердження, однак, варто було б деталізувати, яким чином саме ці фактори впливають на стабільність, навести конкретні приклади або дослідження, що підтверджують цю залежність.

3. У підрозділі 3.3 автор наголошує на важливості підтримки з боку міжнародних організацій та партнерів у наданні технічної та консультативної допомоги. Тут варто було б конкретизувати, які саме міжнародні ініціативи та програми можуть бути корисними для України у контексті забезпечення інформаційної безпеки в сучасних умовах. Також доцільно було б розглянути приклади успішної міжнародної співпраці в цій сфері та оцінити, як вони можуть

бути адаптовані до українських реалій. Це додало б роботі більше конкретики і показало б шляхи реалізації запропонованих заходів на практиці.

4. Робота містить деякі технічні недоліки, наприклад, після «змісту» доцільне наведення списку умовних скорочень, що слугувало б орієнтиром при ознайомленні з текстом дисертації.

Втім, висловлені зауваження не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи Є.С. Міненка. Дисертація Є. С. Міненка характеризується логічною побудовою, обґрунтованістю положень та висновків; поставлені у дослідженні завдання розв'язані; сформульовані висновки відповідають як завданням, так і представленим у ньому матеріалам. Публікації автора, здійснені у фахових та інших виданнях, відповідають змісту дисертації. Все це свідчить, що дисертаційна робота є завершеною науковою працею, має наукову новизну та практичну значущість.

Висновок. Дисертація Міненка Єгора Сергійовича «Розвиток інститутів інформаційної безпеки сучасної України як чинник суспільно-політичної стабільності» відповідає спеціальності 052 Політологія. Автор дисертації заслуговує на присудження ступеня доктора філософії відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р.

Офіційний опонент

**Доктор політичних наук, професор
кафедри психології, педагогіки та
суспільних дисциплін Державного
податкового університету**

Леонід ЧУПРІЙ

